

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisni se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-62.

Leto XVI.

V Ljubljani, v torek, dne 12. septembra 1933.

Štev. 103.

Preemalo praktičnega znanja

Da pridejo naši mladi inteligenti tako težko do službe v zasebnih podjetjih, je v mnogem kriva šola, ki jih vse premalo pripravi za življenje. Ustroj naših šol je v bistvu še vedno čisto isti ko pred desetletji, ko za šolanega človeka sploh ni bilo nobene težkocne pritiski do kruha. Danes pa teh idiličnih časov ni več, danes nihče ne vprašuje absolventa srednje ali visoke šole o njegovih nazorih o tej ali drugi teoriji, temveč vsak ga sprašuje le, kako razume to ali ono delo. Časi filozofiranja so umrli, nastali so časi dela in kdor ne zna delati, ta tudi ne vzdrži v sedanjih borbi za obstanek, ki je tudi za inteligenta danes trda in čisto brezobzirna.

V latinski vadnici bere sicer že prvotno, da se učimo za življenje, ne pa za šolo, a ta stavček velja le na papirju, ne pa tudi za učni načrt srednje šole. Zato dobivamo s srednje šole v prvi vrsti le absolvente, ki imajo večje ali manjše splošno naobrazbo, ne pa ljudi za praktično življenje. A treba je, da zna absolvent srednje šole vse to, kar se danes zahteva že od navadnega pisarniškega praktika.

Tako bi bilo nujno potrebno, da bi znal vsak absolvent srednje šole pisati na stroj. Danes ni brez pisalnega stroja niti najmanjša pisarna in ni trgovec s pomočnikom, ki ne bi uporabljal pisalnega stroja. Kdor ne zna pisati na stroj, ta ni uporaben za nobeno pisarno, znanje pisalnega stroja je danes že tako potrebno, ko pisanje z roko.

Prav tako bi moral vsak absolvent srednje šole znati stenografijo. Kdor je dober stenograf, ta danes precej lahko najde službo in primeroma še precej dobro plačano. Na vsak način pa je vsak absolvent srednje šole, ki zna stenografijo, neprijetno bolj kvalificiran za vsako službo, ko oni, ki je ne zna. Seveda velja to le za dobrega stenografa, ne pa za one, ki pravijo, da znajo stenografirati, a pišejo počasneje ko piše na pisalni stroj stroje-piska.

Sploh bi moral vsak absolvent srednje šole poznati ustroj moderne pisarne in njeno organizacijo. Moral bi poznati vsaj osnovne pojme knjigovodstva, moral bi poznati razne kartotečne sisteme in tudi trgovska korespondenca mu ne bi smela biti s sedmimi pečati zapечатena knjiga. Vse to so stvari, ki se potrebujejo skoraj v vsakem poklicu in kdor zna te stvari, ta se bo povsod lažje uveljavil. Za tega tudi ne bo nobena nesreča, če ne dobi državne službe, ki je itak že močno izgubila na svojem čaru.

Ni prav nič preveč zahtevano, če se pričakuje, da dobi absolvent na srednji šoli tudi toliko praktične naobrazbe, da ni takoj v največji zadregi, če mora rešiti kakšno vprašanje, ki ga postavlja življenje vsak dan. Abiturient je vendar za življenje pripravljen in zato bi bilo prav, če bi znal odgovoriti tudi na vsakdanja vprašanja življenja. Moral bi vedeti nekaj o veljavi tujega in domačega denarja, moral bi vedeti za razne predpise v mednarodnem plačilnem prometu, moral bi imeti vsaj osnovne pojme o organizaciji našega gospodarskega življenja in drugo.

Tudi glede jezikovnega znanja nudi našnja šola pri vsej obilici jezikovnega pouka premalo praktičnih koristi. Absolvent srednje šole naj bi znal en moderen jezik, a tega perfektno, ne pa cele kopice jezikov, a nobenega popolno. Samo s perfektnim znanjem jezika je mogoče služiti si kruha, nepopolno znanje jezika pa je v zadregu službojemalcu in službodajalcu.

Morda se nam bo oporekalo, da preveč zahtevamo od mladine in da napačno razumemo naloge srednje šole, ki da ima v prvi vrsti ta namen, da uri um gojenca. Na prvi ugovor odgovarjamo, da je mogoče

več učnih predmetov skrajšati ali docela brisati, ne da bi bilo kakšne škode. Na drugi ugovor pa pripominjamo, da se um bistri vsaj tako, če ne še bolj, pri učenju praktičnih stvari, ko raznih teorij.

Nobene nesreče pa tudi ne bi bilo, če bi se vsem srednjim šolam dodal še en razred za praktične predmete. Absolvent sedanjih srednje šole naj bi bil še eno leto gojenec enoletnega tečaja za praktično življenje. To podaljšanje študij za eno leto bi se vsakemu gojencu več ko izplačalo, ker bi bil potem absolvent srednje šole res pripravljen za življenje. Izguba leta pa tudi ne bi tako bolela, saj izgubljajo mladi ljudje s čakanjem na službo tudi več ko eno leto.

Življenjska borba je danes trda in v njej

Problem našega kmetijstva

Iz govora ministra Mohoriča na kmečkem prazniku na Bledu

Vse države posvečajo v zadnjem času posebno pozornost kmetijski proizvodnji. Posebno veliko skrb pa posvečajo poljedelstvu industrializirane države. Z zaščitnimi carinami in drugimi ukrepi skušajo pomagati svojemu kmetijstvu in doseči ravnovesje med kmetijstvom in industrijo, med poljedelstvom in obrtnim delom. Po tem načelu se ravna skoraj vse države in se moramo ravnati tudi mi.

Pri nas se navadno pravi, da je naša država agrarna država, ker se tri četrtine prebivalstva pretežno bavi s kmetijstvom. Ta konstatacija pa je deloma resnična. Če namreč pogledamo statistiko našega izvoza, potem vidimo, da izvoz kmetijskih in živalskih proizvodov stalno pada, da je znašal predlani še polovico, lani le še 48% in bo letos najbrže še manjši. Ne pada pa, ker bi imeli premalo blaga za izvoz, temveč ker druge države vedno bolj omejujejo uvoz kmetijskih pridelkov. Vsled razvoja produkcijske tehnike je padla cena kmetijskim pridelkom že pod mirnodobno pariteto, da se kmetijstvo že ne izplača več. Racionalizacija kmetijstva pa je povzročila, da naš kmetovalec ne more več konkurirati z ameriškim farmerjem, ki dela s traktorji. Posledica tega je, da je začela od leta 1926. zadolžitev kmeta stalno rasti in da je postala že javni problem.

Treba je bilo kmetovalcu priskočiti v pomoč in to se je tudi storilo, toda pomoč je bila preveč enostranska. V prvi vrsti se je hotelo pomagati z izvozom žita, kar pa zadeva le Vojvodino, ker vse druge banovine večinoma ne pridelajo dovolj žita niti za lastno prehrano. Mi smo mnogokrat opozarjali, da je za naše kraje predvsem važno, da postaneta rentabilna živinoreja in gozdna posest. Naša opozarjanja pa so naletela na gluha ušesa in zato treba vedno znova opominjati, da je naš kmetovalec navezan na gozdno posest in na zaslužek od te posesti. To tem bolj, ker naša zemlja ne daje tega donosa ko drugod. Trta v Dalmaciji in Vojvodini daje dva do trikrat toliko kakor pri nas in tudi pšenica daje v Vojvodini še enkrat toliko ko pri nas, pri čemer pa razlike v kvaliteti niti ne omenjam.

Vse to so razlogi, da mora zlasti kmetovalec v našem planinskem svetu iskati zaslužka tudi v domači industriji, v gozdnem delu, prevozništvu, pri tujskem prometu in drugod. Ker pa niti ti zaslužki ne zadostujejo, morajo leto za letom naši fanti in naša dekleta v svet za zaslužkom. Ta navezanost na druge gospodarske panoge je vzrok, da je v naše kmetijske sloje prodrla zavest, da so interesi raznih gospodarskih panog povezani med seboj.

Vse to pa sili, da se vprašanje slovenske kmetijske politike drugače presoja, ko pa s stališča pasivnih državnih gozdov in rudnikov v Bosni ali žitorodne Vojvodine. Naše lesno gospodarstvo je prišlo na mrtvo točko. Priznati moramo, da smo

ne prodre, kdor ni za to borbo res pripravljen. Preveč teoretična naobrazba v srednji šoli za današnje življenje ne zadostuje in daje poleg tega še napačen pogled na življenje. Posledica tega je, da v poslovnem življenju dostikrat absolventi srednje šole težje dobe službo ko absolventi nižjih šol. A plača pri tem ne igra vedno odločilne vloge. Zato je nujno potrebno, da srednja šola bolj upošteva zahteve praktičnega življenja in da se oprosti iz stare miselnosti. Nova doba je nastopila v vseh panogah življenja in ta nova doba se mora uveljaviti tudi v srednji šoli. Le v tem primeru bomo imeli od nje vso potrebno korist. Naj rek, da se učimo za življenje in ne za šolo, obvelja tudi za srednjo šolo samo.

vsled pomatikanja smisla za disciplino in organizacijo tudi sami nekaj krivi, so pa tudi drugi vzroki, predvsem to, da se je premalo pomagalo tej važni naši eksportni panogi.

Zlasti težko pa je prizadet od tega nazadovanja lesnega izvoza radovljiški okraj. Posebno v nekaterih občinah je položaj tako težaven, da je nujno potrebno organizirati javna dela in s tem ustvariti nadomestilo za izgubljene zasluzbe. Lansko leto je bil v ta namen sprejet zakon o naknadnih kreditih, ki je določil 50 milijonov za omiljenje posledic gospodarske krize. Na radovljiški okraj je odpadlo od tega zneska okoli 160.000 Din, ki jih je okraj večinoma tudi že dobil, a ta prispevek še dolgo ne zadostuje. Potreba javnih del je slej ko prej nujna, a to tudi z ozirom na napredek tujskega prometa. Zato bomo v tej smeri nadaljevali s svojim delom.

»V zadnjem času je bilo v okraju veliko razburjenje

radi davčnih predpisov

Ni običaj, da se na kmetiskem prazniku o tem razpravlja, toda letošnje izjemne

Kriza v pivovarniški industriji

Centrala industrijskih korporacij je izdala tiskano spomenico o krizi naše pivovarniške industrije. Iz te spomenice posemamo:

Potrošnja piva pada stalno, zlasti katastrofalno pa po odpravi trošarine na vino in žganje. Kapaciteta vseh naših 34 pivovar, v katere je vloženo več stotin kapitala in to večinoma domačega, znaša poldrug milijon hektolitrov. Te kapacitete pa pivovarne niso mogle nikdar izkoristiti in tudi ne v časih najboljšje konjunktore. V zadnjem času pa ne morejo izkoristiti niti desetine svoje kapacitete, kakor kažejo te številke:

	hektolitrov	v odstotkih kapacitete
1924	750.000	50
1929	674.760	45
1930	653.240	43
1931	540.254	36
1932	339.760	22
1933 (prvo polletje)	100.130	14

Potrošnja pa se ni zmanjšala samo vsled gospodarske krize, temveč predvsem vsled državne in samoupravne fiskalne politike. Vse davščine so dosegle sedaj že višino 265 Din od hektolitra. Nikjer drugje ni pivo tako zelo obremenjeno, kakor kažejo te številke: Davščine na pivo znašajo v Italiji 246 Din, v Nemčiji od 154 do 192 dinarjev, v Avstriji 176 Din, v Českoslovaški od 139 do 144 Din in v Rumuniji 114 Din od hektolitra. Davščine na pivo znašajo pri nas torej več, kakor pa velja liter vina, odkar je odpravljena trošarina na vino. Pa tudi z zatrošarinjenim vinom

prilike me silijo, da tudi o tem vprašanju spregovorim kot vaš poslanec nekoliko besed. Naj mi kdo razlaga in opravičuje, kakor mora in zna, kako je prišlo do letošnjih obdačitev, zame sta dve činjenici jasni in odločilni. Prva je, da še davčni zakoni glede direktnih davkov na zgradbe in na pridobnino niso od lani v ničemer spremenili. Druga pa je, da se je letos predpisalo v velikem številu primerov po petkrat večje pa tudi višje zneske kakor lani. Vsi dobro vemo, da je stanje državnih finane, pa tudi samoupravnih vsled posledic gospodarske krize težko. Narodna skupščina je vsled tega morala lani privoliti v mnoge nove davščine in v povečanje obstoječih in je to storila le s težkim srcem, ker se je dobro zavedala, kaj to v sedanjih prilikah pomeni. Toda noben član Narodne skupščine ne more dopustiti, da se brez odobritve parlamenta enostavno s pritiskom na izvršilne organe povečujejo davščine na mnogokratni iznos prejšnjeletnih in to v času, ko se pri večini panog gospodarstva prilike niso bistveno izboljšale. Stori sem vse korake, ki sem jih smatral za potrebne, da se to vprašanje razbistri, zadeva preišče in izterjevalna praksa vrne zopet na pravo izmero nazaj. Porabljam pa tudi današnje prilike, da še enkrat opozorim vse merodajne činitelje, da ne napanjajo loka, in da prilagode javna bremena zmagljivosti in plačilni sposobnosti davkoplačevalca. Naš davkoplačevalec je vsakokrat brez pritiska storil svojo dolžnost, ker se pregloboko zaveda svojih obvez napram državi, toda od njega naj se zahteva ono, kar je v sedanjih prilikah in po veljavnih zakonih pravično in zmagljivo.

Nato je govoril minister Mohorič še o komasaciji občin in povdarjal, da je treba izvesti komasacijo tako, da se ohrani vse, kar je važno in življenja zmožno in da se ne povečajo režije občinske uprave, zlasti, kjer so se mogle vršiti vse naloge vestno tudi z majhnimi sredstvi.

Koncem svojega govora je minister Mohorič govoril še o zunanjepolitičnem položaju, ki ga v Jugoslaviji gledamo z mirno samozavestjo. Posebno je povdaril, da hočemo varovati pridobitve našega osvobodjenja in da bomo odločno proti vsem avanturističnim načrtom revizije mirovnih pogodb.

ne more pivo konkurirati. Vsled manjše proizvodnje so se povečali tudi režijski stroški, kar zopet podražuje pivo. Kljub vsem visokim davkom pa prodajajo jugoslovanske pivovarne pivo primeroma ceneje ko tuje pivovarne, kar dokazujejo te številke. Po odbitku javnih dajatev velja pivo v Jugoslaviji 343 do 373 Din, v Nemčiji 352 do 390 Din, v Italiji 461 do 549 dinarjev, v Avstriji od 327-50 do 400-00, v Pragi 260 in Budapešti 439 Din.

Jugoslovanske pivovarne so danes večinoma pasivne in 11 pivovarjen je lani izkazovalo 11-7 milijonov Din izgub, le 5 podjetij pa dobiček v višini 1-7 milijona dinarjev. Vsled manjšega konzuma piva pa je imela škodo tudi država, ker so padli trošarinski dohodki; samo železnicam pa je bilo plačano na tovarnihah za 12 milijonov Din manj. Je zato tudi v državnem interesu, da se s pocenitvijo piva dvigne potrošnja piva.

NEPROTOKOLIRANE TVRDKI IN PLAČILNA SREDSTVA ZA TUJINO

Vesti nekaterih listov, da ne morejo nabavljati plačilnih sredstev neprotokolirane tvrdke, so se izkazale kot neresnične. Narodna banka je namreč sporočila Zbornici za TOI v Ljubljani, da ni odpravljena možnost opravičenja tudi s predložitvijo obrtnega lista. Obrtni list zadostuje torej za nabavo plačilnih sredstev za tujino.

Obrtniški vajenci imajo svoj dom

Svečana otvoritev Obrtniškega doma v Ljubljani

Cestitati je treba obrtnikom in zlasti še obrtniškim vajencem in pomočnikom k uspehu, ki so ga z otvoritvijo Obrtniškega doma dosegli voditelji obrtnikov z gospodom **Rebekom** na čelu. Je to uspeh tihega, smotrenega in pozitivnega dela, ki ga žal tudi nekateri voditelji obrtnikov ne poznajo. S čisto nepotrebnim forsiranjem že rešenega vprašanja cepijo enotnost v obrtniških vrstah in to v času, ko je enotnost obrtnikov najbolj potrebna. Kdo pa naj zruši vedno močnejše šušmarstvo, kdo naj pomaga obrtniku v davčnih zadevah, kdo naj skrbi za večjo strokovno nabrazbo obrtnika, če pa bo ta needin in če se bo le prepiral! Zato je tem bolj pozdraviti, da se pravi voditelji obrtnikov ne menijo ne za vsa izzivanja in ne za velike besedne boje, temveč le delajo in zopet delajo.

In plod tega dela je lepi Obrtniški dom, ki je bil na praznik otvorjen v Ljubljani. Novi dom je uspeh solidarnosti gospodarskih stanov in samo vsled te solidarnosti je bilo mogoče otvoriti tako lepo urejeni Obrtniški dom. Posebna zasluga pa gre seveda obrtnikom samim, zlasti predsedniku obrtnice odseka Zbornice gospodu **Rebeku**, voditelju obrtniške mladine gospodu **Milku Krapežu**, obč. svetovalcu gospodu **Urbanu** in drugim. Krepko pa je vsem tem pomagala Zbornica za TOI, nadalje pa tudi ljubljanska občina in banska uprava. Z združenim delom vseh teh korporacij je dobila Ljubljana Obrtniški dom, na katerega je lahko ponosna.

Otvoritveno svečanost je otvoril predsednik kuratorija g. **Josip Rebek**, in je

povdaril, kako je napredek obrta odvisen od strokovno dobro vzgojenega naraščaja. Novi Obrtniški dom bo takšno vzgojo omogočal. Revni vajenci bodo v tem domu popolnoma preskrbljeni, a tudi podeželski pomočniki bodo našli tu prostor. Zahvaljuje se vsem, ki so omogočili ta dom, zlasti pa mestni občini in županu dr. **Pucu**, banu dr. **Marušiču** ter podbanu dr. **Pirkmajerju** ter Zbornici.

Nato je po lepem govoru proglasil župan dr. **Puc** otvoritev Obrtniškega doma. S pozivom na obrtnike, da vzgoje obrtniški naraščaj v dobre jugoslovanske državljanje, ki bodo prav tako vestno izpolnjevali svoje stanovske ko državljske dolžnosti, je zaključil svoj govor.

V imenu Zbornice za TOI je čestital obrtnikom k njih novemu domu predsednik **Ivan Jelačin**. Zagotovil je obrtnikom, da bo Zbornica vedno gmotno in moralno podpirala novi Obrtniški dom. Zahvalil se je zlasti občini in banski upravi, ki sta tako izdatno pripomogle k ustanovitvi doma. Ko je še govoril univ. prof. doktor **Ozvald** in so bile prečitane razne pozdravne brzojavke, je bil novi dom blagoslovljen. Gostje so si nato ogledali vse prostore Obrtniškega doma in glasno pohvalili njegovo lepo uredenost. Novi Obrtniški dom ima nad 40 velikih prostorov in bo torej mogel v polnem obsegu služiti svojemu namenu.

Veliko in pomembno delo je izvršeno za napredek našega obrtnega naraščaja in s tem za napredek obrtništva. Priznanje vsem, ki so to veliko delo izvedli.

Narodno gospodarstvo v 2. četrtletju

Iz poročila guvernerja Narodne banke

Kljub razočaranju, ki je nastalo po svetovni gospodarski konferenci, se more v drugem četrtletju konstatirati v gospodarstvu posameznih držav neko zboljšanje. Vse kaže, da bo imel ta preobrat v konjunkturi trajen značaj, vendar pa se mora računati s tem, da se bo vršilo gospodarsko zboljšanje zelo počasi, ker do skrajnosti otežkočena mednarodna zamenjava blaga in kapitalov ne dopušča, da bi se neovirano razvile zdrave težnje, ki se mestoma pojavljajo.

Kakor po navadi, tako je tudi letos nastopilo v naši kraljevini v drugem tromesečju sezonsko oživiljenje poslov, pri čemer je intenzivnost gospodarske delavnosti dosegla v glavnem lanskoletno višino. Veličnega pomena je letošnja zelo dobra žetev. Nadaljnji razvoj cen bo odločil, do katere mere bodo nagrajeni napori kmetovalcev in v kakšni meri bo vsled povečane kupne moči kmetovalca nastalo zboljšanje tudi v drugih panogah narodnega gospodarstva.

Poslovanje Narodne banke

Narodna banka je v tem tromesečju povečala svojo zlato podlogo, ker je prodala del svoje devizne zaloge. Koncem junija je znašala zlata podloga 1.797 milijonov, koncem marca pa le 1.761 milijonov Din. Devizna podloga pa se je zmanjšala v tem času za 66 milijonov ter se je vsa podloga zmanjšala za 30 milijonov od 1930 na 1900 milijonov. To zmanjšanje pa je nadoknadeno s povečanjem deviz, ki ne spadajo v podlogo, v višini 32 milijonov Din.

Posojila so se še naprej zmanjševala in sicer eskontna od 2.019 na 1.924 milijonov, lombardna pa od 331 na 319 milijonov.

Znižanje posojil in povečanje obvez na pokaz je povzročilo zmanjšanje obtoka bankovcev, ki je padel od 4.564 milijonov koncem marca na 4.403 milijonov koncem junija. Pozabiti pa se ne sme, da je bilo stavljeno v promet do konca junija za 816 milijonov srebrnega denarja, in da je s tem celotni denarni promet znašal 5.219 milijonov Din, kar je za 137 milijonov več, kakor pa pred enim letom.

Obveze na pokaz so narastle za 68 milijonov na 957. Razni računi so se dvignili za 94 na 703 milijone (dočim so leta 1932 znašali v vsem le 78 milijonov), tekoči računi pa 36 padli za 22 na 250 milijonov (leta 1932 453 milijonov). Promet po tekočih računih se je zmanjšal za 23% in je padel skoraj v isti višini ko leta 1932.

Obrestna mera je ostala neizpremenjena.

Denarni trg

Vsled izgube kontakta s tujimi trgi, se na našem denarnem trgu ni občutila posebno velika likvidnost, ki je vladala v tujini. Razmere na domačem denarnem trgu so se razvijale izključno pod vplivom domačih činiteljev.

Sredstva, s katerimi razpolaga naš trg, so ostala skoraj čisto ista. Znižanje obtoka bankovcev je bilo več ko kompenzirano s povečanjem obtoka srebrnega denarja. Dosednja izvajanje politike proračunskega ravnovesja vedno bolj močno vpliva na denarni trg. Nezaupanje in tezavriranje se je v znatni meri zmanjšalo, kar dokazuje tudi neznatno zmanjšanje vlog od 9.983 na 9.850 milijonov, to je za 1-3%.

Vsled ravnovesja med razpoložljivimi sredstvi in povpraševanjem ni nastala v zasebni obrestni meri nobena sprememba.

Borze

Skupni promet na naših efektivnih borzah je dosegel v drugem tromesečju 203 milijonov proti 160 milijonom v isti dobi lanskega leta. Od vsega prometa odpade 179 milijonov na devizne in valutne posle, 24 milijonov pa na posle z vrednostnimi papirji. Tendence je bila zlasti pri tečaju državnih papirjev čvrsta. Zlasti so se pobiljšali tečaji državnih papirjev v drugem tromesečju. V indeksnih številkah izraženo znaša to zboljšanje pri 2-5% obveznicah vojne škode 4-8%, pri 7% investicijskem posojilu 1-3% in pri 4% agrarnih 7-3 točke. Tečaj naših državnih tujih posojil, 7 in 8% Blaira je do maja padel, dočim se je v juniju zboljšal. Seligmanovo 7% posojilo pa je bilo v stalnem dvigu in je doseglo koncem junija tečaj 49.13 proti 41-89 v marcu.

Celotni indeks zasebnih podjetij izkazuje lahek padec od 76-3 na 75-8 točke, kar je posledica padca tečajev paroplovnih družb od 71-0 na 61-1 in kovinarskih od 86-2 na 82-8 točk.

Na lahko so tudi padle delnice lesne industrije (od 39-2 na 38-9), dočim so delnice bank neznatno porastle (od 99-8 na 100-0). Znatno so se zboljšali tečaji delnic agrarne industrije in sicer od 43-9 na 48-4 točk.

Tečaji Narodne banke so se gibali v aprilu od 3.440 do 3.730, v maju od 3.650 do 3.810 in v juniju od 3.785 do 3.850.

(Dalje prihodnjič.)

Adria prašek je boljši

Zahvala bolgarskih gostov

Predsednik ljubljanske Zbornice za TOI **Ivan Jelačin** je prejel od g. **Velizarja Pejeva**, voditelja bolgarske delegacije privrednikov, ki je te dni obiskala tudi Ljubljano, iz Caribroda to brzojavko: »Zapuščajoč Jugoslavijo, se bolgarski trgovci, industrijalci, obrtniki in zastopniki gospodarskih organizacij preko vas še enkrat zahvaljujejo vsem ljubeznivim gostiteljem za prisrčen sprejem v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani. Istolako se zahvalujemo tudi vam in vsem onim, ki se iskreno navdušujejo s prisrčnimi željami, da se odstranijo vse ovire s poti dobrih sosednih odnosov. Mi bomo na tem vedno in z navdušenjem delali. Industrijalci in trgovci so bili vedno zveza med narodi. Za skupino bolgarskih gospodarstvenikov **Velizar Pejev**«

Adria prašek je boljši

OBRATNA RAZSTAVA V CELOVCU

Dne 1. septembra t. l. je bila v Celovcu slovesno otvorjena obratna razstava. Razstava obsega tri velike objekte in nekaj kioskov ter dela po svojem aranžmanu in lepih razstavnih predmetih, ki so po večini domačega izvora, najlepši utis. Razstavi je priključen še poseben oddelek, v katerem je razstavila zvezna dežela **Gradišćanska** predmete, ki dajejo instruktivno sliko o njeni kulturi, njenih običajih, o flori, pokrajini in obrtnih ter kmetijskih proizvodih. Kdor hoče dobiti pravi pojem o obrtnosti koroške dežele in si ogledati njene bogate naravne krasote, naj ne zamudi posetiti te razstave.

RUDARSKA PRODUKCIJA SE DVIGA, NE PA PREMOGOVNA

V prvem letošnjem polletju se je rudarska produkcija v primeri s produkcijo v lanskem prvem polletju znatno dvignila. Le premogovna produkcija je še nadalje nazadovala.

Produkcija je znašala	I. polletje	
	1.1933	1.1932
	v tisoč tonah	
premog	2.003-7	2.239-6
bakrene rude	274-2	86-8
svinčene	322-7	236-3
železne	20-2	16-1
bavksita	24-9	20-1
kromove	14-8	12-8
pirita	8-6	6-5

Topilnice so lani izdelale le 450 ton železa, letos pa 15.564 ton.

Adria prašek je boljši

POSTNA TARIFA ZA POSILJKE NA OUZD

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani obvešča vse delodajalce, da je po odloku ministrstva za promet pod P. T. št. 5713 smatrati pošiljke, naslovljene na OUZD v Ljubljani, odnosno na ekspoziture OUZD-ja za poslovne papirje, ako vsebujejo izpolnjene prijavnice ali odjavnice. Take pošiljke delodajalcev je frankirati po točki 5. poštne tarife (znižana poština). Do teže 200 g znaša poština pri navadnih pošiljkah, označenih kot poslovni papir Din 1— ter se za vsakih 50 g ista poviša za Din 0-25. Poslovni papirji se morajo predajati pošti odprti in tako spravljani, da jih pošta lahko pregleda.

Razstave in sejmi

VZHODNI VELESEJEM V BARIJU

Velikega vzhodnega velesejma se tudi letos udeležuje večina držav, po dosedanjih podatkih 35 in 1300 razstavljalcev.

Uradno je zastopanih 15 držav in med temi tudi Jugoslavija. Kakor poročajo tuji listi, je naš paviljon vzbudil mnogo zanimanja. V petek so obiskali jugoslovanski paviljon mnogi tuji diplomati, enako veliko pozornost pa so izkazali naši razstavi tudi italijanski ministri in vojvoda iz Geneve, ki so dospeli ta dan v Bari.

Jugoslovanski paviljon je uredil Trgovinski muzej iz Beograda. Splošni oddelek prikazuje našo državo, zemljo in razmere, trgovinski oddelek predstavlja našo izvozno trgovino in produkcijo. Pri ureditvi so sodelovali še Zavod za zunanjo trgovino, Putnik in nekatere druge izvozne in turistične organizacije.

Po svetu

Ob priliki glavne skupščine CMD so bile v Ptujju velike nacionalne manifestacije, ki so bile sijajen odgovor na znane ptujске dogodke pred 25 leti.

Večja delegacija poljskega parlamenta je obiskala Beograd. Pri tej priliki je prišlo do iskrenih manifestacij poljsko-jugoslovanskega prijateljstva.

Notranji minister je izdal na banov predlog uredbo o komasaciji občin v Dravski banovini. Uredba je bila potrebna, ker so po občinskem zakonu mogoče le velike občine in zato tudi občinski volilni zakon določa, da voli vsaka občina 24 odbornikov. Pri zložitvi občin so se želje prebivalstva po možnosti upoštevale.

Bolgarska umetniška razstava bo koncem septembra v Beogradu.

Stalno rusko gledališče se ustanovi v Beogradu.

Bolgarski gospodarstveniki so pri povratku v Bolgarijo izjavili jugoslovanskim novinarjem, da bodo zahtevali od bolgarske in jugoslovanske vlade sklenitev trgovinske pogodbe in veterinarske konvencije.

Sovjet monarhističnih oficirjev grške vojske se je ustanovil v Solunu, kakor trde grški listi.

Velika posvetovanja Mussolinija z zastopniki Male antante se prično takoj po prihodu dr. Beneša v Rim.

Mussolini je o svojih posvetovanjih z Gömbösom, Papenom, Dollfussom in Starhembergom vedno sproti obveščal tudi francosko in angleško vlado.

Podonavsko vprašanje je vstopilo v svojo končno fazo, kakor piše »Tribuna«. Pogajanja med Rimom in Parizom so dala — po trditvi lista — ugodne rezultate.

Kot podlaga Mussolinijevih konferenc z zastopniki Male antante bo služil načrt dr. Beneša o gospodarski obnovi srednje Evrope.

Rumunski princ **Nikola** je v Rimu, kjer bo obiskal Mussolinija.

Tajna vojaška zveza, ki bo naperjena proti Nemčiji, se bo po zadrževanju angleških listov sklenila v Zalesciku med Rusijo, Poljsko in Romunijo. Drugo vojaško zvezo pa bo sklenila Rusija s Francijo in imela s tem evropsko fronto popolnoma zavarovano.

Protij kontrolni komisiji, ki naj bi po francoskem predlogu nadzirala oboroževanje Nemčije, protestirajo nemški listi z vso srditostjo in pravijo, da takšne »špijonske komisije« zedinjena Nemčija ne bo več trpela.

Italijanska vlada je prestavila sedež armadnega zbora v Bolcan, da ima v primeru hitlerjevskih nemirov v Avstriji takoj na meji dovolj vojaštva.

Italijanska radio-postaja v Bariju začne pošiljati dnevna poročila tudi v albanskem jeziku.

Hitler namerava izvesti rekonstrukcijo svoje vlade in proglasiti novo ustavo. Mesto Neuratha bo imenovan za zunanjega ministra **Alfred Rosenberga**; po novi ustavi pa bo **Händenburg** dosmrtni predsednik republike.

Mednarodna židovska konferenca v Ženevi je sklenila bojkot nemškega blaga, ker izziva nemški antisemitizem židovski narod k boju na življenje in smrt.

Avstrijski socialni demokrati so v smislu sklepa II. internacionale proglasili bojkot nad nemškim blagom.

Vatikan najbrže ne bo ratificiral koncordata z Nemčijo, ker ne more pristati na to, da ne priznava nemška vlada niti krščenim Židom enakopravnosti.

Na pet let je bil obsojen v Berlinu neki 54 letni stavec, ker se je neugodno izrazil o hitlerjevskem kongresu v Nürnbergu.

Nemško tajno društvo »Fehme« je razpisalo 1000 funtov nagrade za umor Einsteina. Ko je ta o tem zvedel, je dejal, da ni vedel, da je toliko vreden.

Vest, da je bil **Herriot** imenovan za sovjetskega polkovnika, ni resnična in si jo je izmislila neka francoska časopisna agentura.

Mandat za sestavo nove španske vlade je dobil vodja meščanskih radikalov **Lerroux**, ki je mandat sprejel. Skušal bo sestaviti koalicijsko vlado republikanskih strank brez socialistov.

Za predsednika Kube je imenovan univ. profesor dr. **Ramon San Martin**.

Decimalni sistem za mere in uteži uvede s 1. januarjem 1934. Turčija.

Denarstvo

STANJE KOMUNALNIH HRANILNIC

Zveza hranilnic Jugoslavije izdaja vsako četrtletje svoj »Vestnik«, čegar prva številka je izšla te dni. Med drugim objavlja podatke o občinskih hranilnicah.

Vseh občinskih hranilnic je v državi 56, od teh 29 v Dravski banovini.

Bilance vseh teh hranilnic izkazujejo na dan 31. decembra 1931. in 1932. te številke:

	1931.	1932.
vse v mil. Din	155.0	186.3
Gotovina:		
posojila:		
hipotečna	380.8	342.9
menična	192.5	209.5
na tekoči račun	767.5	655.6
občinska	465.8	566.2
druga	11.7	16.5
Vrednostni papirji:	111.4	86.0
nepremičnine	84.0	85.0
vloge na knjižice	1487.5	1314.8
vloge na tek. račun	712.9	684.8
rezervni fond:		
splošni	32.9	58.5
posebni	20.1	49.8
reškot in lombard	21.3	57.2
dobiček	15.2	13.2

Bilančna vsota vseh hranilnic je znašala koncem leta 1932. 2361 milijonov, skupni promet 16.250 milijonov, vseh vlagateljev pa je bilo 224.180.

POŠTNA HRANILNICA V AVGUSTU

V avgustu se je število čekovnih računov povečalo za 130 na 22.826. Promet je močno narasel in je znašal 5869.2 milijonov, odstotek brezgotovinskega prometa je dosegel že 50.11%. Vloge na čke so se v avgustu povečale za 180.9 milijonov in dosegle vsoto 1082.6 milijonov Din. Tudi vloge na knjižice so se dvignile in so narasle v avgustu za 11.5 na 512.3 milijonov Din. Število vlagateljev se je dvignilo za 4372 oseb na 246.753.

ZASEBNO ZLATO SE STEKA V ANGLIJO

Centralna banka, ki je še pred kratkim trpela na pomanjkanju zlata, je v kratkem nabrala največjo zalogo zlata, odkar obstoji. Glavni svetovni trg zlata, London, ni bil nikoli tako živahen, kakor zdaj. Od začetka leta 1933. je prišlo na ta trg nič manj kakor za 158.000.000 funtov zlata. Nekako tretjina te zaloge (51.000.000 funtov) je bila v zadnjih sedmih mesecih pokupljena in spet izvožena, večinoma v Evropo. 71.000.000 funtov je prevzela Angleška banka (Bank of England). Kaj pa ostalih 31.000.000 funtov, ki so izginili s trga neznano kam? Najbolj verjetno je, da so tudi to zlato pokupili inozemski kapitalisti in ga pustili naloženega pri angleških bankah. Očitno se zdi mirna Britanija tujim kapitalistom varen kraj za zlato.

Kongresa slovenskih hranilnic, ki bo v dneh 18. in 19. septembra v Krakovu, se udeležita od slovenskih hranilnic ravnatelj Hranilnice Dravske banovine dr. Mirko Božič in dr. Joža Bohinjec kot zastopnik ljubljanske Mestne hranilnice.

Na Bolgarskem so maksimirali z zakonom obrestno mero za trgovske in prisvatne kredite ter za hipotekne na 8 odstotkov.

Bolgarska vlada začne v oktobru pogajanja z lastniki predvojnih obligacij za revizijo v l. 1926. sklenjenega sporazuma. Zahtevala bo triletni moratorij in znižanje revalizacijske kvote od 56%, odnosno od 63% na 20%. Za povojna posojila pa bo zahtevala triletni moratorij in znižanje obrestne mere za polovico. Malo verjetno je, da bi s temi radikalnimi zahtevami prodrla.

Tuji upniki so sklenili, da ne prično nobenih pogajanj z rumunsko vlado o reviziji obstoječih pogodb o plačevanju tujih posojil, dokler Rumunija ne preklicje moratorija za transferna plačila.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posebno priložilo trgovskega lista

Devizno tržišče

Tendenca čvrsta

Devizno tržišče je v minulem tednu pokazalo dokaj živahno gibanje in je doseglo skupni promet Din 2.219.717.87. Pri tem moramo pripomniti, da so se v pretečenem tednu vršili le štiri borzni sestanki, ker na petek Ljubljanska borza ni poslovala.

Dočim je bil v predprošlem tednu najjačji devizni promet na ponedeljkovem borznem sestanku, je bil v minulem tednu dosežen najvišji devizni promet na četrtkovem, t. j. zadnjem borznem sestanku v iznosu Din 895.490.07.

Blago Narodne banke je bilo v pretečenem tednu obilnejše kakor v predzadnjem tednu in sicer je skupno dala 160.000—dinarjev, tako da je Narodna banka vsakodnevno intervenirala v polnem obsegu.

Potom intervencijskega blaga je bilo tekom borznega tedna zaključeno na ponedeljkovem sestanku Din 24.000— Curiha in Din 16.000— Londona, na torkovem sestanku za celo vsoto Din 40.000— Curiha, na sredinem borznem sestanku Curiha Din 31.000— in Londona 9.000—, na četrtkovem borznem sestanku pa 26.000—dinarjev Curiha in Din 14.000— Londona. Intervencija N. b. se je torej gibala izključno le v zapadnih devizah.

Pomembnejša je bila — kakor običajno — tudi v minulem tednu količina **privatnega deviznega blaga**, ki je bilo dano na razpolago v iznosu Din 2.059.000—. S privatnim blagom je bilo zaključeno Londona Din 117.000—, Bruslja Din 146.000—, Curiha Din 47.000—, istotako Trsta Din 47.000—, Amsterdama Din 31.000—, Pariza Din 10.000—, New Yorka 5.000—dinarjev.

V privatnem kliringu je bilo zaključeno Berlina Din 20.000—. Najvišjo postavko pa je dosegel v pretečenem tednu avstrijski šiling v privatnem prometu in sicer Din 970.000—, dinarska deviza pa je dosegla skupno vsoto Din 660.000—.

Dnevni devizni promet nam predočuje ta tabela:

Dne 4. sept.	Din 623.225.29	Dunaj—Dunaj.
Dne 5. sept.	Din 403.113.67	Dunaj—Bruselj.
Dne 6. sept.	Din 237.888.84	Dunaj—London.
Dne 7. sept.	Din 895.490.07	Dunaj—Din.
Dne 8. sept.	vsled praznika	borza ni poslovala.

Uvodoma smo že omenili, da je bil v pretečenem tednu največji promet na zadnjem borznem sestanku. Po doseženi prometni višini mu sledi v nasprotju s predpreteklim tednom ponedeljkov sestanek z iznosom Din 623.225.29, za tem torkov in kot najšibkejši sredin borzni sestanek.

Ob splošnem pregledu moremo pa ugotoviti, da je v minulem tednu klirinški promet v devizah Berlin, Dunaj in inozemski dinarski devizi dosegel nad tričetrtinski iznos celotedskega deviznega prometa.

Naslednja razpredelnica nam kaže **razvoj tečajev posameznih deviz:**

	4. septembra	7. septembra
Amsterdam	2309.85	2321.21
Berlin	1364.58	1375.38
Bruselj	799.68	803.62
Curih	1108.85	1113.85
London	179.53	181.13
New York	3924.94	3953.20
Pariz	224.77	225.89
Praga	169.79	170.65
Trst	301.01	303.41
Avstr. šil. v priv. klir.	8.75	8.85
Boni grške	—	—
Nar. b. za 100 drah.	—	—

Tečaj posameznih deviz od začetka do konca borznega tedna nam v pretežni večini kažejo porast.

Najmočnejšo okrepitev najdemo pri devizi New York za 16.66 poenov in devizi Amsterdam za 2.22 poenov, za tem pri devizi London za 0.89 poenov, nadalje očitujejo dvig deviza Trst za 0.78 poena, Berlin in Bruselj porast za 0.56, deviza Praga za 0.11 poenov. Tečaj devize Curih je ostal tudi v tekočem tednu nespremenjen in sicer 1108.35 za denar in 1113.85 za blago. Edino malenkostno nazadovanje nam kaže tečaj devize Pariz in to za 0.06 poenov.

Tečaj avstrijskega šilinga so bili skoz

	7% inv.	4% obv. za fin. likv. arg. odn. v Bos. in Her.	8% Blair	7% Blair	Obvez. Hipotek. banke	6% obv. za fin. likv. pošk. beg. pos. v Bosni in Hercegov.	Vojna škoda
4. 9.	49-52	26 povpr.	35-37	34-36	48 povpr.	37-38	243-245
5. 9.	49 52	27-29	35.50-36.50	33.50-34.50	48	32 povpr.	243-245
6. 9.	49-51	27-29	35-36	33 35	48	37-38	243-245
7. 9.	50-52	27-29	35.50-36.50	33.50-34.50	49	36.50-38	242-244

Kakor vidimo iz zgorajne tabele so drž. vrednostni papirji predmet, za katerega je interes široke publike stalen. Danes mogoče tembolj z ozirom na razne aranžmane, ki jih je sklenila naša država s porteri tuzemskih vrednostnih papirjev v inozemstvu. Po strokovnih časopisnih noticah nudijo zaključeni aranžmani mnogovrstne in velike možnosti vsled česar se trenutno ugibajo najrazličnejše kombinacije.

V tabeli navedeni tečaj nam predočuje, da je v minulem tednu — v nasprotju s predpreteklim — tudi ponudba vrednostnih papirjev stopila bolj iz rezerve izzemši pri 7% obveznicah državne hipotekarne banke, za katere se baje zanima posebna inozemska finančna skupina.

Čvrsto tendenco nam kažejo: 7% inv. posojilo, ki beleži začetkom tedna 49—dinarjev za denar in Din 52— za blago, a zaključuje v četrtek s tečajem Din 50— za denar in Din 52— za blago;

4% agrarne obveznice se pojavijo na prvem borznem sestanku samo v povpraševanju s tečajem Din 26—. Za tem se pa povpraševanje okrepi na tečaj Din 27—, blago se nudi po tečaju Din 29— in ostane obe notici nespremenjeni skoz vse borzne sestanke;

7% obveznice drž. hipotekarne banke s tečajem Din 48— za denar, ki je nespremenjen do zadnjega borznega sestanka, na katerem se učvrsti na tečaj Din 49—, istotako za denar brez blaga.

Malenkostne oscilacije beležijo: 8% Blairovo posojilo s pričutnim tečajem Din 35— za denar in Din 37— za blago, na naslednjem sestanku se okrepi denarni tečaj na Din 35.50, dočim nazaduje blagovni tečaj na Din 36.50 in beleži navedene tečaje tudi ob zaključku tedna.

Enak pojav se kaže pri **7% nem Blairovem posojilu**. Na ponedeljkovem borznem sestanku je notica Din 34— za denar in Din 36— za blago, na torkovem sestanku za denar 33.50, za blago Din 34.50 in ostane ta notica nespremenjena tudi na zadnjem četrtkovem borznem sestanku;

6% ne beglučke obveznice se pojavijo začetka s tečajem Din 37— za denar in Din 38— za blago. Na naslednjem sestanku oslabi tečaj za denar na Din 32— brez blaga, se pa za tem ponovno okrepi in konča s tečajem Din 36.50 za denar in Din 38— za blago.

2½% vojna škoda je bila v minulem tednu na prvih treh borznih sestankih povsem čvrsta ter je beležila Din 243— za denar in Din 245— za blago. Le na zadnjem borznem sestanku je malo oslabela in sicer za eno točko, tako da je ustalila svoj tečaj med Din 242— in Din 244—.

ves teden čvrsti in sicer so na treh borznih sestankih t. j. v ponedeljek, torek in četrtek beležili 8.75 do 8.85, a najčvrstejši so bili na sredinem borznem sestanku z notico 8.85.

Ostale devize kakor tudi boni grške narodne banke v minulem tednu niso beležile.

Efektivno tržišče

Tendenca čvrsta

Kakor v predprošlem tako je tudi v minulem tednu efektivno tržišče na ljubljanski borzi pokazalo nezmanjšano živahnost in je temu razpoloženju odgovarjala tudi izražena tendenca, ki se je zrcalila v čvrstih tečajih posameznih vrednostnih papirjev.

Notice posameznih učinkov beležijo te tečaje:

Izmed privatnih vrednostnih papirjev so bile zaključene delnice Kranjske industrijske družbe po tečaju Din 305.—.

Blagovno tržišče

Za deželne pridelke tendenca mirna.

Ob pregledu dnevnih cen za deželne pridelke moremo ugotoviti, da se te v preteklem tednu niso nikakor spremenile, da so torej kazale nekako stalnost, ki pa utegne biti le prehodna.

Žitna konferenca v Londonu se je sicer zaključila, toda vprašanje nadprodukcije je ostalo nerešeno, tako da njeno delovanje ne bo posebnega pomena za svetovno žitno tržišče in menda najmanj kar se tiče cen. Večina držav je podpis žitnega sporazuma molče prezrla, edino Liverpool je pokazal na to malo čvrstejšo tendenco.

Cene pšenice na inozemskih tržiščih so pretežno nestalne in posledica te nejasnosti je, da so kupci rezervirani. Zanimiva pa je pri tem okolnost, da se večja rezerviranost kaže pri poklicnih trgovcih kakor pri nepoklicnih. Posledica tega pojava je tudi, da so se cene pšenice v naših proizvodnih krajih nekoliko dvignile; tako v Srbiji kakor v Bački, Banatu in Sremu.

Na sedanje stanje žitnega tržišča vpliva nemalo še okolnost, da se pojavljajo ponudbe žita tudi iz izrazito industrijskih držav, vsled česar se bodo mogle cene žita ustaliti šele tedaj, ko preneha ta ponudba iz doslej pasivnih krajev. Producerske dežele bodo šele takrat mogle z večjim povdankom vplivati na razvoj cen in na živahnejše posle.

Kakor kaže, vsi ti pojavi tudi našemu malemu producentu niso ostali neopaženi. Dočim je doslej — a to se je pokazalo posebno v letih 1929 in 1931 — prinašal koj po žetvi velike količine pridelanega blaga, je sedaj bolj vzdržljiv in so njegove ponudbe tako omejene, da se težko krije celo dnevna potreba. S tem pa omogoča dvojno. Prvič, da odločuje sam na ceno, kar seveda vpliva na tržišče, a drugič, kar je še pomembnejše in dalekosežnejše, na ta način pripomore ne samo k ustaljenosti, nego tudi k dvigu cen.

Razveseljiv moment na našem žitnem trgu je, da se je pričela pojavljati kot kupec tudi naša vojska, koje potrebe so dokaj znatne. S tem se krog konzumentov povečuje in so tudi cene čvrstejše.

Koruza. Začetkom tedna so bile cene nekoliko nestalne, a so se koncem tedna prilično učvrstile. V inozemstvu vlada za ta produkt precej interesa, posebno zanimanje pa se opaža v Franciji. — Tu prevladuje zelo veliko zanimanje za belo koruzo, ki je še večje nego za našo

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

pšenico, ki je v Franciji malo znana ne glede še na okolnost, da je francoska domača produkcija pšenice povsem obilna.

Lesno tržišče

Tendencia nespremenjena.

Marsikdo bi računal na podlagi raznih in večjih povpraševanj, da vlada na slovenskem lesnem trgu zelo velika živahnost. To pa ni tako. Vsled ponovne tendence nazadovanja cen ne more priti do zaključkov, ker je blago v produkciji nabavljeno po višji ceni ter je razumljivo, da se skuša doseči v prodaji cena, ki bi vsaj v glavnem zadostila želji prodajalca. V jelovini se iščejo še vedno samo deske III., IV. odnosno tudi V. vrste (kakor v Bosni). V hrastovini je nekaj povpraševanj po podnicah, medtem ko so v bukovini stopili testoni v ospredje. Cene so seveda kakor zgoraj omenjeno zelo skrčene. Drva so ostala na isti višini kakor do sedaj. Tudi tu še ni upanja na zboljšanje

cene. Nespremenjene in nezadovoljive so istotako cene za bukovo oglje.

Zaključki v minulem tednu so bili: v tramih 4 vagoni, rezane jelovine 1 vagon in jelovih kratih 1 vagon.

Povpraševanja

25.000 prostorninskih metrov brusnega lesa, smreka s 5% jelke, dolžina 1 do 2 m, od 10 cm premera na vrhu naprej, dobava do maja 1934, cena franko avstrijsko-jugoslovanska meja pri Jesenicah in Prevaljah.

Bukovi testoni 50% široke in 50% ozke robe franko podbrod Sušak.

600 desk, mecesnovih, 18 mm, širina od 18 cm naprej, medija 25 cm; 200 desk, mecesnovih, 24 mm, širina od 25 cm naprej kvaliteta I., II., 4 m dolžine, blago suho in povezano v snope, dobava sredi septembra 1933, cena franko prihod-Sušak.

Hrastovi dueli, dolžina 2-20 m, debelina 80 mm, blago suho, franko Sušak.

Zadnja dneva na velesejmu 90.000 ljudi je obiskala velesejem

Ljudje so menda že kar čakali na to, da velesejska uprava zniža vstopnino še za zadnje dneve velesejma, tako zelo je narastel obisk velesejma v zadnjih dnevih. Posebno v nedeljo popoldne je bila na velesejmu gneča, da so morali biti gospodje od velesejske uprave kar dobre volje. Prav tako pa tudi vsi razstavljalci in posebno še vsi gostilničarji in prodajalci na veseličnem prostoru. Vse mize so bile zasedene in za prostore je šla kar trda. Pri vsej tej gneči pa so bili ljudje dobre volje in niti čmerikavo vreme ni motilo dobrega razpoloženja. Dober konec, vse dobro, po tem geslu se je zaključil tudi velesejem.

Vsi paviljoni so bili natrpano polni ljudi. Posebno mnogo ljudi je bilo v paviljonu vinarske razstave, velika gneča pa je bila tudi v vseh drugih paviljonih. Tako zlasti v paviljonu »G«, kjer je vinska, čebelarstva in mlekarstva razstava. A tudi razstava cerkvene umetnosti je našla mnogo obiskovalcev, prav tako pa tudi razstava slovenskih Madon, le da so bila mnenja tu zelo deljena. Moderna umetnost ne uživa pri širokih množicah posebnih simpatij. To je dokazalo tudi

glasovanje o Madonah. Največ glasov je dobila umetniško res dovršena slika prof. Ivana Vavpotiča »Pred žalostno Materjo božjo«. Tej sliki je bila zato prisojena prva nagrada. Drugo nagrado je dobila soha Toneta Kralja »Brezmadežnac«. Tretja nagrada je bila prisojena Madoni Olafa Globočnika. Ostale nagrade so dobili: Tone Kralj za risbo »Madona pod križem«, peto Ivan Vavpotič za »Madono rudarjev« in šesto Maksim Gaspari za »Madono z vencem«.

Velesejem je končan in njegova bilanca je v vsakem pogledu aktivna. Tako predvsem glede obiska. V vsem je obiskalo »Ljubljano v jeseni« okoli 90.000 obiskovalcev iz vseh delov države, pa tudi iz tujine. Zlasti mnogo tujcev je bilo iz Avstrije, Italije, Bolgarske, Nizozemske in Švice. Pa tudi v moralnem oziru je uspeh velesejma velik; zlasti pa so vsi obisko-

valci brez izjeme priznavali visoko višino veterinarske razstave, vseh treh cerkvenih in pa tudi vseh kmetijskih v paviljonu »G«. »Ljubljana v jeseni« je v resnici nekaj nudila in to stvari trajne vrednosti.

Tudi kupčijski uspeh velesejma je dober in so prišli tudi razstavljalci na svoj račun.

Jesenski velesejem je zaključen z uspehom in zmago. Na delo za XIV. mednarodni vzorčni velesejem, ki bo v dneh od 4. do 13. junija 1934!

'KVERTA'
D. Z. O. Z.
LJUBLJANA
Karlovska c. 2 Vožarski pot 1
TVORNICA KUVERT IN
KONFEKCIJA PAPIRJA

Dobava prodaja

Dobava koksa. 2. Hidroplanska komanda Divulje sprejema do 15. septembra t. l. ponudbe o dobavi koksa. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani.)

Dela pri izolaciji leve polovice Savinjskega mostu pri Zidanem mostu se bodo oddala potom pismenih ponudb, katere je vložiti do dne 15. septembra t. l. pri Direkciji državnih železnic, gradbeni oddelek v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Dela pri gradnji in prezidavi objektov na drž. cestah se bodo oddala potom licitacije dne 18. septembra t. l. pri tehničnem razdelku Sreskega načelstva v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Brzjavi:
Krispercoloniale Ljubljana
Telefon št. 2263

Ant. Krisper Coloniale

Eastnik:
Josip Verlič

Veletrgovina kolonijalne robe. Velepražarna kave. Mlini za dišave

LJUBLJANA
DUNAJSKA CESTA 33

Zaloga špirita, raznega žganja in konjaka. Mineralne vode

točna poštežba — Ceniki na razpologo
Ustanovljeno leta 1840.

Dne 19. septembra t. l. bo pri Intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani ustmena licitacija za dobavo živil (fižol, riž, zdrob, sočivje, testenine, mast, olje, kava, kavine primesi, konzerve, cikorijska, ječmen, paprika, kis, čaj, slive itd.)

Dne 19. septembra t. l. bo pri Glavnem sanitetnem skladišču v Zemunu ofertna licitacija za dobavo 1500 emajliranih kroznikov in 100 emajliranih loncev; dne 23. septembra t. l. pa o dobavi 10.000 kg vate, 100.000 metrov hidrofilne tkanine in 1000 volnenih obvezil.

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 20. septembra t. l. ponudbe o dobavi 30.000 kg portland-cementa; do 27. septembra t. l. glede dobave 1 reducirnega ventila in 170 m manesmanovih cevi; do 4. oktobra t. l. pa o dobavi 30 kub. m plohov.

Direkcija državne železnicare Vares sprejema do 20. septembra t. l. ponudbe o dobavi 500 izolirnih delov za električne železnice, »Minimax« polnil, sestavnih delov za šabloniranje, 580 komadov žarnic in 10.000 kg katrana. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti komandi.)

Trzna poročila

HMELJ

Na hmeljskem trgu je razpoloženje mirno. Cene se gibljejo med 75 in 80 Din za kilogram, toda proizvajalci po tej cenji ne prodajajo mnogo. Boljše vrste hmelja se plačujejo tudi po 90 Din.

CENE SVEZEMU SADJU V PRAGI IN NA DUNAJU

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine je dal za 7. september to poročilo o stanju na tujih sadnih trgih.

Praga: Prodanih je bilo 23 vagonov naših češpelj za ceno 140 Kč., kar znaša okoli 305 Din za 100 kg. Nekatere češplje so prišle mokre. Cene so čvrste. Naše grozdje se prodaja v Pragi po 540 Kč. ali 1182 Din za 100 kg.

Dunaj: Na dunajskem trgu je bilo prodanih 17 vagonov naših češpelj po ceni 28 do 30 grošev, kar odgovarja 2-41 do 2-58 Din za kg. Nekaj naših češpelj je bilo prodanih tudi dražje in sicer po 32 grošev ali 2-75 Din. Povpraševanje je precej živahno, zahteva pa se samo zdravo in zrelo sadje. Češplje slabije vrste so se plačevale po 25 grošev ali po 2-15 Din.

Narodno gledališče v Ljubljani

Četrtek, dne 14. septembra: »Komedija zmešnjav«. Premiera. Izven.

Petek, dne 15. septembra: Zaprt.

Odpritev dramske sezone bo v četrtek z vpriporitvijo petdejanske Shakespearejeve veseligrice »Komedija zmešnjav« v prevodu Otona Zupančiča. To, zelo efektivno delo velikega angleškega dramatika je zrežiral prof. Osip Šest. V drami nastopi skoraj ves dramski ansambl.

Samo . . .

Kathreiner Kneippovo
sladno kavo

s Pravim „Franckovim“ dodatkom,
ako želite ostati zdravi!

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna poštežba! — Zahtevajte cenik!

Trgovci in industrijci!

Trgovski list

se priporoča za inseriranje!

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA GREGORČIČEVA št. 23
Tel. 25-52 Telegram: Tiskarna Merkur

Motvoz Grosuplje

domać slovenski izdelek • Svoji k svojim!

Tovarna motvoza in vrvarna d. d. Grosuplje pri Ljubljani